

DEN NORSKE
TURISTFORENING

BÆREKRAFTRAPPORT

2022

Den røde tråden

Naturen er like fin om jakken er ti år eller nyeste kolleksjon. Likevel bruker nordmenn tre ganger så mye på sports- og friluftsklær som andre europeere.

For en organisasjon som har enkelt friluftsliv som en kjerneoppgave, sier det seg selv dette er noe vi må ta tak i! Derfor er reparasjon av turklær- og utstyr en av tingene du kan lese om i DNTs andre bærekraftsrapport.

I fjor lanserte DNT sin aller første bærekraftsrapport. Den var vårt første sjekkpunkt etter at vi vedtok DNTs bærekraftstrategi i 2021.

Nå leser du DNTs andre bærekraftsrapport, som oppsummerer innsatsen i 2022. Det er vanskelig å peke på trender og utvikling etter kun to år med systematisk måling av vårt bærekraftarbeid. Likevel er dette en nyttig og viktig rapport for oss. Den viser hva vi er gode på og hva vi må jobbe for å forbedre.

Bærekraftsrapporteringen for 2022 viser masse lokalt engasjement og vilje til felles innsats for et grønnere og mer inkluderende

friluftsliv! Her kan du lese om tilrettelegging for kortreiste opplevelser, om arbeidet med å inkludere alle samfunnsgrupper i friluftslivet og om omstillingen fra diesellaggregat til fornybar energi på de betjente hyttene våre.

Og du kan altså lese om en av de viktigste bærekraftsatsingene i DNT: Reparasjon av turklær og turutstyr. Utstyrsjag og manglende kunnskap om å reparere klær og utstyr er en stor samfunnsutfordring. Framtidens friluftsliv må baseres på at vi kjøper mindre og reparerer det vi allerede har.

ReTuren syverksted er vårt viktigste svar på ambisjonen i bærekraftstrategien om å redusere friluftslivets fotavtrykk. I januar 2022 startet Stavanger Turistforening opp ReTuren syverksted. Under parolen «Fiks alt, alltid» har de i løpet av 2022 gjennomført nesten 400 reparasjoner på friluftsklær og -utstyr. I

tillegg har de gitt nytt liv til gammelt turtøy gjennom nytenkende redesign og inspirert mange til å reparere selv med sine sykurs.

Bærekraft og omsorg for naturen går som en rød tråd gjennom alt de gjør. ReTuren er Norges første sirkulære syverksted og en nullsvinnsbedrift. Alle kan donere avlagte turklær og utstyr til ReTuren, som så bruker dette som reservedeler til reparasjoner. Restene redesignes og kan bli til prototyper som selges i turbutikken.

Det eneste som helt sikkert kjøpes nytt, er rød tråd til symaskinene. Det er ReTurens signatur og

skal bidra til å fortelle en historie når plagget på nytt er ute på tur. Målet er at den røde sømmen skaper stolthet hos eieren og nysgjerrighet hos andre.

ReTuren i Stavanger har på kort tid blitt en suksess, og derfor ønsker vi nå å skalere opp konseptet og starte syverksteder i flere turistforeninger. I august 2022 startet ReTuren Hamar opp, Trondhjem turistforening åpner sitt syverksted i forbindelse med Landsmøtet i 2023, og flere vurderer å følge etter.

På samme måte som vi har vist vei med den røde T-en over hele Norge, vil vi nå trekke den røde tråden gjennom landet. Med nytenkende reparasjoner og inspirerende redesign håper vi at ReTuren kan bidra til en holdningsendring i samfunnet – fra forbruk til gjenbruk.

Framover skal den røde T-en og den røde tråden slå følge og vise vei til store opplevelser med små avtrykk!

God grønn tur!

PER HANASAND

Styreleder i DNT

per.hanasand@dnt.no

VI SKAL LEVERE - OG RAPPORTERE

→ For hvert av målene i DNTs bærekraftstrategi er det utarbeidet egne måleparametere som skal hjelpe oss med å beskrive status og utvikling i bærekraftarbeidet.

→ DNTs foreninger og betjente hytter skal årlig rapportere på disse måleparameterene i en felles plattform utviklet i samarbeid med Miljøfyrtårn.

→ Basert på informasjon som kommer fram i rapporteringen, vil DNTs administrasjon utarbeide en felles bærekraftsrapport hvert år fram til og med 2030.

Kontaktperson:

Seksjonsleder natur og bærekraft, DNT sentralt
Ingeborg Wessel Finstad
ingeborg.finstad@dnt.no

Rapporten er utarbeidet ved hjelp av Øyvind Kristiansen i Mediamania og Trygve Sunde Kolderup i Æra Strategic Innovation. Forsidebildet er tatt av Marius Dalseg Sætre.

DNT ITALL

417.504

overnattinger på
DNTs hytter
(165.194 overnattingsdøgn
på betjente hytter)

787.042

utførte dugnadstimer

518

overnattingshytter
(46 betjente,
179 selvbetjente,
293 ubetjente)

310.382
medlemmer

T

22.881 km

med merkete stier

18.652

arrangement med
1.123.386 deltagere

4846 km

med kvistete
vinterløyper

FOTO: ANDRE MARTON PERDERSEN

BÆREKRAFTSPRIS TIL TURBOKLUBBENE

Vinneren av DNTs Bærekraftpris i 2022 var Turboklubbene til Bergen Hordaland Turlag (BHT). Prisen deles ut for å belønne og vise fram innsats som bidrar til å oppfylle målene i DNTs bærekraftstrategi, og dette var andre gangen prisen ble delt ut.

Turboklubbene er små fritidsklubber i nærmiljøet, og målet er å lære barn enkelt og naturvennlig friluftsliv ved å være sammen ute. Turboklubben er for barn fra 4-12 år og deres foreldre. BHT har drevet Turboklubber siden 2018, og i 2022 hadde de nesten 100 aktiviteter med totalt 1700 deltagere i denne gruppen.

Juryen framhevet at Turboklubbene bidrar til å fremme sosial og miljømessig bærekraft og at det gir enda flere mulighet til å ta del i friluftslivet, uavhengig av bakgrunn og erfaringer.

FOTO: JOHN PETTER NORDBØ

BÆREKRAFTSTIPEND TIL RETUREN

Da DNTs bærekraftstipend i 2022 ble delt ut for andre gang, var det ReTurenSyverksted i Stavanger som mottok sjekken på 50.000 kroner. Syverkstedet, som ble startet av Stavanger Turistforening, har fokus på nytenkende reparasjoner, redesign og kurs. Målet er å bidra til et mer naturvennlig friluftsliv ved å gi turklær og -utstyr lengst mulig levetid. Stipendet har vært viktig i pilotfasen og har blant annet bidratt til gjennomføring av flere sykurs i 2022.

– Dette er et nyskapende og modig prosjekt med stort potensial for å spre inspirasjon til andre DNT-foreninger, og også utover DNT, uttalte Per Hanasand, styreleder i DNT, da prisen ble delt ut på landsmøtet i Haugesund. Miljømessig bærekraft går som en rød tråd gjennom alt ReTuren gjør, med sirkularitet og nullsvinn som viktige driftsprinsipp.

Signert

42 av **56**

medlemsforeninger har signert bærekraftløftet og gjennom det forpliktet seg til å arbeide for ambisjonene i DNTs bærekraftstrategi, delta i DNTs arbeid for systematisk miljøledelse og innarbeide bærekraftsmålene i egne, lokale handlingsplaner. Disse foreningene utgjør **96 prosent** av medlemsmassen (296 899 av DNTs 310 382 medlemmer).

Rapportert

33 av **56**

medlemsforeninger har rapportert på målene i bærekraftstrategien. Disse foreningene utgjør **90 prosent** av medlemsmassen (277 798 av DNTs 310 382 medlemmer).

DNT skal i perioden spesielt prioritere seks av FNs bærekraftsmål:

DNTS BÆREKRAFT-STRATEGI HAR TRE HOVEDAMBISJONER:

- > DNT skal redusere friluftslivets fotavtrykk
- > DNTs hytte- og rutenett skal være Norges mest bærekraftige ferie- og fritidstilbud
- > DNT skal vær en tydelig stemme for friluftsjnteresser og vår felles naturarv

1. AKTIVITETER

MÅL 1:
DNT skal stimulere flest mulig til å bruke nærområdet, egen landsdel og eget land til aktivitet og friluftsliv i hverdag, helg og ferie.

MÅL 2:
DNT skal bidra til økt bruk av klimavennlig transport og redusert transportbehov knyttet til friluftsliv.

MÅL 3:
DNT skal være en pådriver for bærekraftig produksjon og redusert forbruk av utstyr til friluftsliv.

MÅL 4:
DNT skal fremme sporløs ferdsel.

TALLENES TALE

Klimavennlig transport

Hvor stor andel (%) av foreningens aktiviteter/arrangement er tilgjengelig med klimavennlig transport (offentlig kommunikasjon eller samkjøring)? (2021-tall i parentes)

0-20: 2 (2) TT
20-40: 8 (6) TTTTTTTTT
40-60: 9 (8) TTTTTTTTTT
60-80: 8 (7) TTTTTTTTT
80-100: 6 (9) TTTTTT
Totalt: 33

Fast bruksalg

Tilbyr tursenteret fast bruksalg? (2021-tall i parentes)

Ja: 12 (10) TTTTTTTTTTTT
Nei: 7 (9) TTTTTTT
Ikke aktuelt: 8
Totalt: 27

Bruktarrangementer

Gjennomførte foreningen bruksalg-arrangement i løpet av året? (2021-tall i parentes)

Ja: 13 (12) TTTTTTTT
TTTTTT
Nei: 20 (20) TTTTTTTTTT
TTTTTTTTTT
Totalt: 33

Utlån og utleie

Tilbyr foreningen utlån- eller utleieordning alene eller i samarbeid med andre? (2021-tall i parentes)

Ja: 23 (21) TTTTTTTTTT
TTTTTTTTTT
TTTT
Nei: 10 (11) TTTTTTTTTT
Totalt: 33

Reparasjon

Tilbyr foreningen utstyrsreparasjon alene eller i samarbeid med andre? (2021-tall i parentes)

Ja: 3 (2) TTT
Nei: 30 (30) TTTTTTTTTT
TTTTTTTTTT
TTTTTTTTTT
Totalt: 33

Innsats for nærfriluftsliv

DNT jobber for å legge til rette for kortreiste opplevelser og spennende nærturer over hele landet. Mange foreninger jobber aktivt med å sikre høy kvalitet på egne hytter, ruter og friluftsområder slik at disse blir de foretrukne turmålene for regionens innbyggere. Flere foreninger melder også om at de har tilnærmet all aktivitet i eget nedslagsfelt.

NÆRFRILUFTSLIV: Rapporteringen fra foreningene viser stor innsats med å legge til rette for aktiviteter i nærmiljøet, merking og skilting av nye nærturer, nye turkart og sjekk UT-punkter og etablering av dagsturhytter, gapahuker, rasteplasser og tilrettelegging for bynært friluftsliv.

Ett eksempel er restaureringen av den gamle Storlihytta (bildet), DNT Romsdal sin ubetjente hytte med en fornem historie tilbake til 1890. Hytta ligger kun 30 minutters gange fra Molde. Den ligger vegg i vegg med nye Storlihytta hvor det er café to ganger i uka. I tillegg er uteområdet tilrettelagt med bord og benker og gapahuker. Hytta har blitt et populært turmål for byens befolkning. Her er det folk hver dag hele året, både dagsturister og overnattingsgjester.

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

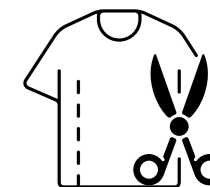

FORLENGER LEVETIDEN: I 2022 ble det plassert ut reparasjonssekker på Liomseter (bildet) og alle DNTs øvrige betjente hytter. Sekkene inneholder reparasjonsutstyr og en brosjyre med fikse- og vedlikeholdstips. Dette skal gi gjestene mulighet til å reparere og vedlikeholde eget turutstyr – slik at det får lenger levetid. Målet er å inspirere gjestene til miljøsmarte valg og skape økt bevissthet rundt forbruk av friluftsutstyr. Tiltaket er gjennomført i samarbeid med DNTs partnere Bergans og Alfa.

De tre som tilbyr dette som en fast ordning er Stavanger Turistforening, Hamar og Hedmarken Turistforening og Bergen og Hordaland turlag. Tre foreninger har rapportert at de har ett eller to enkeltarrangement med reparasjonsmuligheter.

Til sammen har ReTuren Stavanger og Hamar reparert 563 plagg i 2022.

De mest vanlige reparasjonene er glidelåser og rifter, men også slitte reimer, knær, borrelås og strikk, dårlig design, forsterkninger og erstatning av vannfast tape.

1. AKTIVITETER

MÅL 5:
DNTs tilbud skal være inkluderende for alle alders- og samfunnsgrupper.

MÅL 6:
DNT skal styrke frivilligheten, og den skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet.

Sosial bærekraft i foreningene

Det er lagt ned stor innsats i foreningene for å fremme inkludering og mangfold i friluftslivet. Mange foreninger melder om aktiviteter og turer for flyktninger og for grupper med funksjonsnedsettelse. Flere melder også om tiltak som senker terskelen for deltagelse for lavinntektsgrupper gjennom f.eks. gratisplasser. **Her er noen eksempler:**

VIKTIG ARRANGEMENT: I 2022 ble det for fjerde gang arrangert Fjell-Pride for å feire kjærlighet og mangfold på den betjente DNT-hytta Sota Sæter i Breheimen. Arrangementet i 2022 ble spesielt fordi det ble gjennomført noen uker etter terroren mot OsloPride der to mennesker ble drept. «Årets arrangement føles derfor spesielt viktig. Vi gleder oss til å feire mangfold, kjærlighet og at alle er like mye verdt. Det burde vært selvsagt, men det må sies høyt og tydelig», sa Ove Lilleengen, vertskap på Sota Sæter, i forkant av arrangementet.

FOTO: SILJE LILLEENGEN

TURVENNER: Villmarks-gjengen til DNT Sandefjord er en friluftsgruppe som henvender seg til personer som har hatt utfordringer med rus og/eller psykiatri. Gruppen er på tur hele året – både dagsturer og overnattingsturer, og er et tilbud for de som ønsker et trygt sosialt miljø med friluftsliv som en motivasjon for å få en bedre hverdag.

GRØNN FREDAG: DNT ung sine to grønne byttedager fikk et oppsving i 2022. Grønn Fredag, motpolen til kjøpespresset mange opplever på «Black Friday», ble arrangert på 17 steder i landet fra Alta i nord til Kristiansand i sør. I tillegg ble det arrangert Grønn Onsdag på åtte steder våren 2022. Grønne byttedager er ikke bare bra for miljøet, men bidrar også til å gjøre dyrt friluftsutstyr tilgjengelig for flere og senker med det terskelen for å delta i friluftslivet.

DUGNADSELTER OG INKLUDERING: 2022 var Frivillighetens år og dugnadsgjengen på Skar i Maridalen er et godt eksempel på hva frivilligheten kan skape. Flere dager i uka samles mange pensjonister til vedhogst, snekring og sosialt samvær. Til sammen legger de ned mange tusen timer med frivillig arbeid hvert eneste år. I tillegg har Skar blitt et sted med aktiviteter for barn og for unge som trenger et tilbud. Ungdommene får mulighet til arbeidstrening og får erfare friluftslivets gleder. Her møtes folk i alle aldre og med ulik bakgrunn og kompetanse.

FOTO: AGNETHE LARSEN

POPULÆRT TILBUD: 10 foreninger har hatt tilbud om friluftaktiviteter for nyankomne flyktninger fra Ukraina. Totalt har det blitt avholdt 88 arrangement med drøye 1500 deltakere. Stavanger turistforening (bilde) gjennomførte i 2022 to ulike leirer på Ådneram og Lysefjorden turisthytte for ukrainske flyktninger. Målet er å skape trygge og mestingsfylte friluftaktiviteter og bidra til samhold og tilhørighet i lokalsamfunnet.

Egen idébank

Flere av disse og andre eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idébank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

Tilrettelagte arrangementer

Antall arrangement/turer som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse:

435

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

Totalt tilbyr 21 lokalforeninger og turlag arrangement som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.

Hytter for alle

Antall hytter med informasjon om tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse:

55

I 2021 ble et rapportert om 10 hytter.

Dette er basert på informasjon på UT.no. Informasjon om tilgjengelighet gir hver enkelt mulighet til å vurdere selv om en hytte vil passe deres funksjonsnivå. I praksis er det flere hytter med god tilgjengelighet, men der det ennå ikke finnes informasjon om det på UT.no.

2. HYTTER OG RUTER

MÅL 7: DNTs hyttedrift skal være basert på klimavennlige løsninger og lavest mulig ressursbruk. Innen 2030 skal all bruk av fossilt drivstoff avvikles.

MÅL 8: DNTs hyttedrift og ruter skal ivareta hensynet til dyreliv og annen sårbar natur.

MÅL 9: DNT skal planlegge, vedlikeholde og bygge hytter og ruter så klima- og miljøvennlig som mulig og med restriktiv arealbruk.

FOTO: JOHAN FEGRI

Dieselbruk

Antall liter diesel til energiforbruk på betjente hytter:

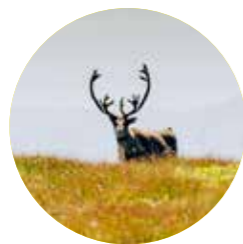
163.898
liter

(162.035 liter i 2021)

13 av DNTs 46 betjente hytter har diesel som hovedenergikilde. Dieselforbruket har økt med 1 prosent fra 2021 til 2022, men økningen i antall gjestedøgn på alle DNTs betjente hytter har i samme periode økt med 23 prosent.

FRA DIESEL TIL FORNYBART: Flere av DNTs betjente hytter er i gang med omstilling fra dieselaggregat til fornybar energi. På Rauhelleren (bildet) og Mårbu på Hardangervidda satses det på grønn energi i form av solcellepaneler til produksjon av strøm og pelletsfyr til oppvarming av vann. Her er vegger og tak «kledd» med solceller og store batteripakker bidrar til å lagre energien. Hyttene er på mange måter piloter, med en omfattende omlegging så langt til fjells, uten tilkobling til strømmettet. Energianleggene er selvstendige kraftanlegg som i lengre perioder av året er uovervåket fysisk. Det setter høye krav til kvalitet, samt at det kreves tilrettelegging for ekstern overvåking og fjernstyring. Prosjektet på Rauhelleren ble ferdigstilt i 2021 og Mårbu er under utvikling. Nå er støyen fra aggregatene redusert til et minimum, og dieselforbruket er redusert med 10-13 000 liter i året på Rauhelleren, og foreløpig 5-8000 liter på Mårbu.

STENGT AV VILLREINHENSYN: I flere villreinområder er tilstanden dårlig, og det er nødvendig med tiltak for å bedre villreinsens levekår. Åpningstider på mange DNT-hytter er derfor ytterligere begrenset. For å bidra til at villreinen fikk ro i en sårbar periode stengte bla. mange DNT-hytter på Hardangervidda i kalvingsperioden.

BÆREKRAFT PÅ PROVIANTLAGERE: I 2022 har matprosjektet NISTE fokusert på proviantlagrene på DNTs selvbetjente hytter. Målet har vært å få til et mattilbud på hyttene som både er godt, inkluderende og med minst mulig miljøbelastning, med utgangspunkt i praktiske begrensninger som en selvbetjent hytte har. Det ble gjort en gjennomgang av varelister, gjennomført spørreundersøkelse og arrangert workshop med foreninger og samarbeidspartnere. Arbeidet har munnet ut i en anbefalt standardliste for varelagre på DNT-hytter, og det jobbes videre med et oppskriftshefte basert på denne lista.

DNT har åpnet 14 nye hytter i 2022

ISTANDSATT: Av de 14 nye hyttene DNT åpnet i 2022, er 13 av disse bygg som DNT har overtatt/istandsatt. En hytte er nybygd i et etablert bygningsmiljø.

FOTO: STIAN OPSAHL

GAMMEL STØL: Vettismorki i Jotunheimen er en av hyttene som ble overtatt/istandsatt i 2022. Den er reist og tilpasset på en gammel grunnmur, og materialene er gjenbruk fra et stølshus med en omreisende historie.

BETJENTE HYTTER

Rapportert på målene

DNT har totalt 46 betjente hytter, og av disse så er det 38 (35 i 2021) som har rapportert på målene i bærekraftstrategien.

Elbil-lading

Er det mulighet for elbil-lading i tilknytning eller i umiddelbar nærhet til hytta? (2021-tall i parentes)

Ja: 7 (10)

Nei: 17 (12)

Ikke aktuelt: 14 (13)

Energieffektivisering

Det jobbes kontinuerlig med energieffektivisering på DNTs betjente hytter, blant annet gjennom smart styring av lys og varme, etterisolerings (vegger og loft), varmepumpe-løsninger og utskifting av vinduer.

Kollektivtransport

Er det tilbud om kollektivtransport til hytta eller i tilknytning til ruten(e) til hytta for hele eller deler av året? (2021-tall i parentes)

Ja: 25 (20)

Nei: 7 (10)

Ikke aktuelt: 6

Belønner bussgjester

«Grønt Kort» er DNTs belønningssystem til overnattende hyttegjester som kommer med buss. Gjestene som kunne vise fram gyldig bussbillett, fikk et gavekort til 100 kroner til bruk på hytta. I 2022 var det mulig å benytte «Grønt Kort» på Sota Sæter, Fondsbu, Gjendesheim, Glitterheim, Rondvassbu, Haukeliseter, Gjevilvasshytta og Nedalshytta. Omtrent 800 gjester benyttet seg av tilbudet i 2022, en økning fra 2021 på drøyt 500 gjester (I 2021 gjaldt tilbudet kun for Gjendesheim og Haukeliseter). «Grønt Kort»-tiltaket ble i 2022 gjennomført som et samarbeidsprosjekt med DNT sentralt, hyttene, Innlandstrafikk, NorWay Bussekspress og Transportøkonomisk Institutt.

Lokale råvarer

Hvor stor andel av produkter/retter som serveres, er basert på lokale råvarer? (2021-tall i parentes)

Omtrent ingenting:	Omtrent 1/3:	Omtrent 2/3:	Omtrent alt:
5 hytter 13 % (38%)	17 hytter 45 % (38%)	12 hytter 32 % (24%)	4 hytter 10 % (0%)

Utstyrsutlån/leie

Tilbyr hytta utstyrsutlån/leie? (2021-tall i parentes)

Ja: 28 (25)

Nei: 10 (10)

21 hytter leier ut kano- og fiskeutstyr, 9 hytter har sykler til utleie, 6 hytter har klær og sekker, og på 5 av DNTs betjente hytter er det mulig å leie ski- og skredutstyr.

20 av de 28 hyttene som har tilbud om utlån/utleie, har informasjon om dette under omtalen av hytta på UT.no og/eller på DNTs side for hyttebestilling.

Matkurs

DNT har i flere år hatt en satsing på mat der bærekraft, naturopplevelser og matopplevelser går hånd i hånd. I 2022 ble det arrangert matkurs for hyttevertskapene. Det ene kurset var et lokalmatkurs på Kulinarisk Akademi, to dager med fokus på norske råvarer, lokale matprodukter og bærekraftig kjøkkenøkonomi. I tillegg ble det arrangert kurs i vegetarmat i samarbeid med Matvalget med fokus på matforbruk- og måltidsløsninger som forener folkehelse-, miljø- og klimakrav.

Matsvinn

97 %

av de betjente hyttene som har rapportert i 2022, sier de jobber aktivt for å redusere matsvinn (37 av 38 hytter). (Tilsvarende andel ble rapportert i 2021)

Kildesortering

84 %

av hyttene som har rapportert, har kildesortering (32 av 38 hytter) (Tilsvarende tall i 2021 var 80 prosent)

Engangsartikler

97 %

av de betjente hyttene som har rapportert i 2022, benytter ikke engangsartikler til vanlig i serveringen (37 av 38 hytter) (Tilsvarende tall i 2021 var 89 prosent)

Flere eksempler er nærmere beskrevet i DNTs idebank for bærekraftiltak. Denne ligger på dnt.no/baerekraft

3. NATUR, KULTURARV OG MILJØ

MÅL 10:
DNT skal jobbe for å sikre rammevilkårene for et naturvennlig og bærekraftig friluftsliv.

MÅL 11:
DNT skal være en pådriver for å bevare natur, friluftslivsområder og landskapskvaliteter.

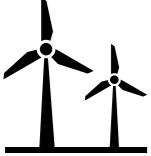

MÅL 12:
DNT skal jobbe for å redusere motorisert ferdsel i utmark, vassdrag og skjærgård slik at det fortsatt er mulig å oppleve naturen uforstyrret.

MÅL 13:
DNT skal fremme friluftstradisjoner og DNTs kulturarv.

FORENINGENES NATURVERNSAKER

(Fjorårstall i parentes)

24 av 33 foreninger melder at de har jobbet aktivt med naturvernsaker i 2022. Foreningene er bedt om å svare på hvilke naturvernsaker de har jobbet mest med. Flere avkryssninger har vært mulig. Oversikten viser at det jobbes med et bredt spekter, og at innsatsområdene i 2022 var omtrent de samme som i 2021. Mange foreninger melder også om et samarbeid med Forum for Natur og Friluftsliv (FNF).

 <p>Motorisert ferdsel: 10 (10) TTTTTTTTTTT</p>	 <p>Villrein og ferdsel: 12 (10) TTTTTTTTTTT TT</p>
 <p>Vindkraft: 11 (11) TTTTTTTTTTT T</p>	 <p>Andre energisaker: 8 (7) TTTTTTTTT</p>
 <p>Privat hytteutbygging: 7 (8) TTTTTTTT</p>	 <p>Andre arealsaker: 18 (16) TTTTTTTTTTT TTTTTTTTT</p>
 <p>Nye verneområder: 6 (7) TTTTTT</p>	 <p>Forvaltning av verneområder: 10 (13) TTTTTTTTTTT</p>

Årsverk sentralt
I DNT sentralt er det i 2022 brukt omtrent **fire årsverk til naturforvaltning og påvirkningsarbeid knyttet til miljøpolitikk**. Det er tre personer som har naturforvaltning som primær oppgave.

Årsverk lokalt
Foreningene rapporterer om at det er brukt totalt **6,25 betalte årsverk** (tilsvarende tall i 2021 var 6,35) til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid.

Foreningene (26) rapporterer om at det er brukt **2160 timer av frivillige i 2022 til naturforvaltning og miljøpolitisk påvirkningsarbeid**. I 2021 var den frivillige innsatsen på 1688 timer.

FOTO: MARIUS DALSEG SÆTRE

4. VIRKEMIDLER

MÅL 14:
DNT skal etablere felles styringsverktøy for systematisk miljøledelse, for å oppnå og synliggjøre kontinuerlig forbedring.

MÅL 15:
DNT skal samarbeide med partnere og leverandører om strenge bærekraftskrav.

MÅL 16:
DNTs kommunikasjon skal på en positiv måte inspirere til omlegging i retning av en mer bærekraftig livsstil.

MÅL 17:
DNT skal delta aktivt og være løsningsorienterte i klima- og miljødebatten.

MÅL 18:
DNT skal prioritere markedsføring av hytter, ruter og turområder som, basert på naturens premisser, tåler mer besøk. DNT skal ikke aktivt markedsføre tilbudet til utenlandske flybårne gjester.

MÅL 19:
DNT skal ta i bruk digitale virkemidler som gjør det lettere å ta miljøvennlige valg.

Miljøsertifisert

TTT

3 av DNTs foreninger var Miljøfyrtårnertifisert i 2022. Dette var DNT Oslo og Omegn, Stavanger Turistforening og Bergen og Hordaland Turlag. DNT sentralt er også Miljøfyrtårnertifisert.

7 av de betjente hyttene er Miljøfyrtårnertifisert. Dette er Gaustoppen, Haukeliseter, Lysefjorden, Stranddalen, Sæteren Gård, Gjendesheim og Kobberhaughytta.

Miljøledelse

71 % av partnerne til DNT sentralt oppgir at de har et miljøledelsessystem.

(Tilsvarende tall i 2021 var 67 prosent)

Varsel
Villreinkalving sør/sør-vest på Hardangervidda - vi oppfordrer til å vise særlig hensyn. DNT-hyttene holder derfor stengt 1. mai - 10. juni (noen i en lenke [les mer](#))

Viktig turinformasjon

I 2022 er det jobbet med å få ut mer naturinformasjon på den nasjonale turplanleggeren UT.no, Norges mest brukte nettside for turplanlegging. Det vises nå en rød boks på alle relevante UT-sider for å varsle om enkeltstående eller gjentakende hendelser som hekke- og yngleperioder eller sikkerhetsutfordringer. Det vises også informasjon når turene eller turmålet befinner seg i verneområder, og det lenkes videre til ferdselsinformasjon. Med 6,2 millioner unike brukere i 2022, når UT.no ut til et stort antall turgåere, og målet er å gjøre det lettere for disse å ferdes trygt og hensynsfullt i sårbar natur.

Inspirere

DNT har i 2022 brukt mye plass på ulike kampanjer i sosiale medier som på en positiv måte skal inspirere til en mer bærekraftig livsstil.

FOTO: SVEINULFVÅGENE

Arealkamp

Mot slutten av 2022 samlet verdens land seg om en ny naturavtale med ambisiøse mål som skal hjelpe verden ut av naturkrisen og sikre at vi har mer natur innen 2030. Naturavtalen vil danne et viktig bakteppe for politikkutviklingen i Norge det neste tiåret.

DNT jobber målrettet for å forhindre ytterligere bit-for-bit nedbygging av verdifulle natur- og friluftslivsområder. Vi fremmer virkemidler som ivaretar naturverdier, gir mer ansvar til miljømynighetene, og sikrer demokratiske prosesser.

Et viktig innsatsområde i 2022 har vært det nye konsesjonssystemet for vindkraft på land, og innspill til energikommisjonen som skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon. I tillegg har DNT i 2022 blant annet uttalt seg om arealpolitikk generelt, ny motorferdsellov, om nytt vern og forvaltning av eksisterende verneområder. Kampen om arealene er en kamp vi må fortsette å kjempe, for å ta vare på viktige naturverdier og selve grunnlaget for å drive friluftsliv.

Mer informasjon på
www.dnt.no/baerekraft